

„Nekřesej do kaše, křesej do troudu...“ 200 let od narození Karla Havlíčka (1821–1856)

I.

„Já vůbec jsem veliký nepřítel revoluc se zbraní a držím hlavně na revoluce v hlavách a srdcích.“ „Hlavní pravidlo při všech činech politických musí býti chladná, vsí náruživosti prázdná rozvaha. Rozčilení jest dobrý pomocník, nástroj k provedení každé důležitější věci, ale vždy skoro neštěstí tam, kde řídití chce.“

(Slovan 30. 1. a 8. 2. 1851)

II.

Vlastní prožitek z revoluce měl v Čechách do vypuknutí březnových událostí 1848 jen málokdo. Poté, co revoluční vlna utichala, kdy byla poražena v říjnu 1848 Vídeň, v březnu 1849 rozehnan sněm v Kroměříži, s pomocí ruské armády byly v srpnu 1849 zlomeny Uhry, téma revoluce z veřejného prostoru „mizelo“. O revoluci a revolučním dění doma i v zahraničí ovšem ještě psal Karel Havlíček. Referoval např. o práci T. B. Macaulaye *Děje Anglicka*. Na příkladu zbavení Jakuba II. trůnu vložil anglické poučení z revoluce: „Tím položen jest zárodek všech pozdějších znamenitých svobod, svobody víry pro jinověrce, neodvislosti soudců, ustanovení trvání sněmu, svobody tisku, zrušení obchodu s otroky.“ Vypočetl tu „revoluční vymoženosti“, z nichž mnohé už byly v monarchii v roce 1850 omezovány. Podtrhl dále, že revoluce sama o sobě je jen prostředkem ke zbavení se nenáviděné vlády, ale sama o sobě ještě není prostředkem k založení a udržení vlády dobré. A tento moment je třeba mít podle něj především na zřeteli.

III.

Karel Havlíček, *Revoluce*, otištěno 30. ledna a 8. února 1851, Slovan, přetištěno Z. V. Tobolka, Karla Havlíčka Borovského Politické spisy, díl III, část II, s. 589–603.

